

GLASNIK

AVSTR. KRŠČ. TOBAČNE DELAVSKE ZVEZE

Izhaja 10. in 25. dne
vsakega mesca.

Uredništvo:
Kopitarjeva ulica 6.

Izdaja
Franc Ullreich, Dunaj.

Lastnik: Avstr. krščanska
tobačna delavska zveza.

Odgovorni urednik:
Mihael Moškerc.

Tisk Katoliške tiskarne v Ljubljani.

Št. 27.

V Ljubljani, dne 10. julija 1918.

Leto XI.

Sprememba v delavskem tisku slovenske katoliške delav- ske demokracije.

V »Naši Moči« se je objavilo sledeče pojasnilo:

V časih, ko je bila »Naša Moč« na tem, da preneha, se je obrnil rajni dr. Krek na Avstrijsko kršč. tobačno delavsko zvezo, naj opusti svoj mesečnik »Glasnik avstrijske krščanske tobačne delavske zveze«, namenjen njenim članom in naj pri naša naš list tudi reči, ki tičejo posebno koristi te strokovne organizacije. Reč se je izpeljala tako, kakor je to sprožil in želel dr. Krek. To je bilo dobro za naš list v gmotnem gžiru, ni pa ustrezalo časnikarskemu poletu in pokretu samemu in seveda tudi ni odgovarjalo koristim »Avstrijske krščanske tobačne delavske zveze«, ki je naročala vsem svojim slovenskim članom »Našo Moč« s spremenjeno glavno »Glasnik«.

Ker je sklenil zadnji občni zbor J. S. Z., naj se uvede »Naša Moč« obligatno vsem članom J. S. Z., se je moralo uredništvo »Naše Moči« ozirati na ta sklep in poskrbeti, da bo »Naša Moč« ustrezala v prvi vrsti namenom in koristim »Jugoslovanske Strokovne Zveze«, ki mora dobiti v »Naši Moči« tisto gonilno silo, ki bo množila njene vrste. »Naša Moč« je sicer ustanovljena v prvi vrsti namenom naše strokovne organizacije, toda prezirati pa ne more in ne sme drugih politično važnih dogodkov in posebno še ne apologetike. Potrebno je, da se razširi tudi krog sotrudnikov »Naše Moči« in se sploh vse stori, da bo list na višku in da ne bo slonelo vse delo le na ramah enega človeka, kar ni zdravo in prav.

Uvažajoč navedene okoliščnosti je konzorcij »Naše Moči« predlagal »Avstrijski krščanski tobačni delavski zvezi«, naj se razruši dosedanji dogovor med njo in med »Našo Močjo« in naj si poskrbi za svoje člane drugače nadomestila. »Avstrijska

krščanska delavska zveza« je izjavila, da sprejema predlog in da bo izdajala »Glasnik« »Avstrijske krščanske tobačne delavske zveze« na štirih straneh 10. in 25. vsaki mesec.

Konzorcij »N. Moči« mora ob tej spremembi izraziti vodstvu »Avstrijske krščanske tobačne delavske zveze« svojo hvaležnost, ker je njena pomoč omogočevala »Naši Moči« dolgo vrsto let takorekoč obstoj lista.

Poskrbeti hočemo, kar bo v naših močeh, da bo »Naša Moč« odgovarjala koristim slovenske katoliško narodne delavske demokracije.

Konzorcij in uredništvo »Naše Moči«.

»Glasnik Avstrijske krščanske tobačne delavske Zveze« bo izhajal dvakrat na mesec in sicer 10. in 25. vsakega meseca. List se bo pečal pred vsem le s strokovnimi zadevami članov Avstrijske krščanske tobačne delavske Zveze in ga bodo dobivali njeni člani brezplačno.

Uredništvo »Glasnika«.

Novi podporni red.

Objavljamo s tem novi podporni red. Zvezina skupščina je naročila svoj čas načelstvu, naj ga sestavi. Podporni red, ki je veljal do zdaj, je od 1. majnika naprej razveljavljen.

Članom priporočamo, naj si to številko »Glasnika« dobro shranijo, da bodo lahko vselej, kadar bo potrebno, pogledali v »Podporni red«.

Vsaki član, ki pripada »Zvezi« vsaj 52 tednov in ki je neprestano plačeval svoje prispevke, sme zahtevati podporo, katere višino in pogoje, ki tvorijo predpogoj za izplačilo podpore, določujejo sledeče določbe:

A. Bolniška podpora.

1. Vsaki član sme zahtevati bolniško podporo, če ga vodi delovršbena (tvorniška) bolniška blagajna v stanju bolnikov.
2. Bolniška podpora znaša v 40 vinariskem prispevalnem razredu:
Po 1 letnem članstvu, 42 dni po 72 v. Najvišji znesek 30 K 24 v.

Po 3 letnem članstvu 49 dni po 72 v. Najvišji znesek 35 K 28 v.

Po 3 letnem članstvu 56 dni po 72 v. Najvišji znesek 40 K 32 v.

3. V 50 vinariskem prispevalnem razredu znaša bolniška podpora:

Po 1 letnem članstvu 50 dni po 80 v. Najvišji znesek 40 K.

Po 3 letnem članstvu 60 dni po 80 v. Najvišji znesek 48 K.

Po 3 letnem članstvu 70 dni po 80 v. Najvišji znesek 56 K.

B. Podpora porodnicam.

4. Ženskim članom gre v slučaju poroda pravica do podpore, ki znaša v 40 vinariskem prispevalnem razredu:

Po 1 letnem članstvu 12 K.

Po 3 letnem članstvu 16 K.

Po 5 letnem članstvu 20 K.

5. V 50 vinariskem prispevalnem razredu znaša podpora porodnicam:

Po 1 letnem članstvu 15 K.

Po 3 letnem članstvu 20 K.

Po 5 letnem članstvu 25 K.

6. Pri normalnem poteku poroda se izplača le podpora v navedenih zneskih. Če sledi otroški postelji bolezni, gre članu še pravica do redne (normalne) bolniške podpore (odstavek A) podpornega reda, če jo ni že prej dobival in si zato ni zopet pridobil pravice do nje.

C. Podpora ob orožnih vajah.

7. Vsaki moški član ima pravico, če je vpoklican k orožnim vajam (slučaj mobilizacije je izvzet), do podpore ob orožnih vajah, če je plačeval vsaj skozi 52 tednov prispevke. Ta znaša pri tedenskem prispevku 40 v: vsaki dan 75 v; pri 50 v: vsaki dan 90 v.

8. Podpora ob orožnih vajah se more dobivati na leto le največ skozi 4 tedne. Za prožne vaje, ki trajajo manj kakor 1 teden, se ne dovoljuje podpora.

D. Mrtvaščina.

(Pogrebni prispevek.)

9. Mrtvaščina znaša:

V 40 vinariskem prispevalnem razredu:

Po 1 letnem članstvu 10 K.

Po 3 letnem članstvu 20 K.

Po 5 letnem članstvu 40 K.

Po 10 letnem članstvu 70 K.

10. V 50 vinariskem prispevalnem razredu:

Po 1 letnem članstvu 15 K.
Po 3 letnem članstvu 25 K.
Po 5 letnem članstvu 50 K.
Po 10 letnem članstvu 90 K.

11. Mrtvaščina se izplača le sorodnikom umrlega člana. Javnim zavodom, podjetjem ali korporacijam se mrtvaščina ne izplača.

E. Prestop članov v provizijsko stanje.

12. Člani, ki so premeščeni začasno v provizijsko stanje, so v tem času oproščeni prispevkov. Za čas vplačevanja prispevkov počivajo v smislu § 8., odstavka 2. zvezinih pravil vse pravice teh članov in dobivajo samo glasilo »Zveze«. Kadar zopet vstopijo v tvorniško službo, plačujejo prispevke naprej in se tako nadaljuje njih svoječasno prekinjeno članstvo. Čas, ko se niso vplačevali prispevki, se ne uračunava v dobo članstva.

13. Premestitev člana v začasno provizijsko stanje in zopetna uvrstitev v aktivno delavsko stanje in pričetek prispevanja morajo krajne skupine z navedbo imena in številke dotičnega člana precej Zvezinemu tajništvu naznaniti.

14. Člani, ki prestopajo v trajno provizijsko stanje, morejo tudi naprej plačevati svoje popolne prispevke Zvezi in ostanejo izvemši točke 15 sedanjega podpornega reda popolni upravičeni člani.

15. Člani v provizijskem stanju, ki vplačujejo svoje popolne prispevke Zvezi, imajo pravico do bolniške podpore le, če morajo ležati, kar se mora dokazati z zdravniškim spričevalom.

16. Člani, ki prestopijo v trajno provizijsko stanje, si lahko, če so bili vsaj pet let člani, in če so plačevali redno prispevke, puste zabeležiti pravico do mrtvaščine. V tem slučaju morajo plačevati mesečno 20 vinarjev. Navedeni znesek se lahko vplača za celo leto naprej. Taki člani dobivajo strokovno glasilo brezplačno. Če se prispevek ne vplačuje skozi tri mesece povrsti, ugasne pravica do mrtvaščine. Predbeležiti se pa sme pravica do mrtvaščine le, če član s svojimi prispevki ni nad 8 tednov na dolgu. Zaostali prispevki se morajo pri predbeležki poravnati.

7. Prestop v provizijsko stanje mora član naznaniti vodstvu krajne skupine in povedati, če bo plačeval v dobi procizijskega stanja tedenski ali mesečni prispevek (točka 14 in 16 sedanjega »Podpornega reda«). Član, ki to priglasitev pri prestopu v provizijsko stanje opusti, izgubi pravico do mrtvaščine. Načelstvo krajne skupine mora naznaniti člane, ki se priklase, centrali z imenom in številko člana; krajna skupina mora pa voditi istočasno seznam teh članov. V člansko knjižico se mora istočasno vpisati primerna opazka.

F. Prestop v višji prispevalni razred.

18. Kadar prestopi član v višji razred, mora prebiti čakalno dobo 26 tednov, dokler dobi pravico do podpore višjega razreda. Če dobiva član v tej čakalni dobi podpore, veljajo zanj podporne postavke nižjega prispevalnega razreda.

19. Pri porodniških podporah se mora prebiti čakalna doba 52 tednov.

G. Pravno varstvo.

20. Vsaki član, ki je šest mesecev neprestano plačeval prispevke, če ni s svojimi prispevki dlje kakor 8 tednov v zastanku, ima pravico do pravnega varstva na račun »Zveze«.

Pravno varstvo se podeljuje pod sledečimi pogoji:

a) le v vprašanih, ki tičejo plačilnega ali delovnega razmerja in ki so nastala iz njega;

b) v slučajih, ki so naravnost v zvezi s pravnim izvrševanjem kake prevzete funkcije kot člana odbora ali zaupnika.

21. Pravno varstvo obstoja v tem, da se naroči odvetnik, oziroma da se nosijo stroški, ki jih povzroči s pritrdilom Zvezinega načelstva poverjeni pravni zastopnik. Če član poveri izvedbo kake zadeve pravnemu zastopniku brez izrecnega potrdila »Zvezinega« načelstva, »Zveza« ne poravnava stroškov.

22. Podelitev pravnega varstva članom je v vseh slučajih pridržana odločitvi »Zvezinega« načelstva. Če je zahtevek po pravnem varstvu upravičen, bo sklenilo načelstvo, da podeli pravno varstvo in dalo nadaljnih navodil. Zvezino načelstvo lahko odkloni pravno varstvo, če:

a) se naprej ve, da podelitev pravnega varstva članu ne bo koristila;

b) če gre za zahteve, ki niso v nobeni zvezi z namenom Zveze. Posebno se bo to zgodilo, kadar gre za pravne slučaje zasebno pravnega značaja in pri tožbah glede na razžaljenje časti.

23. Denarna kazen, oziroma nadomestilo zaslužka pri zaporih se v nobenem slučaju ne povrne.

24. V slučajih, v katerih člani nimajo pravice, da dobe pravno varstvo, se more podeliti članom pouk na račun Zveze po pravu večjih oseb, oziroma se more posredovati.

25. Vse prošnje za pravno varstvo mora načelstvo krajne skupine poslati Zvezinemu vodstvu in sicer precej, ko je načelstvo krajne skupine izvedelo o zahtevi člana. Vsaki prošnji se mora priložiti natančno pojasnilo zadeve in se morajo tudi navesti dokazila. Načelstvo Zveze ne prevzame nobene odgovornosti, če se zahtevek po pravnem varstvu prepozno priklasi.

26. Če v kakem brezupnem slučaju krajna skupina kljub temu uvede postopanje, mora dotična krajna skupina sama pokriti stroške.

H. Določbe, ki jih je upoštevati pri izplačevanju podpor.

27. Vsak član, ki namerava dobivati podpore, mora to na primeren način, ko nastopi pravico do podpore utemeljoča okolnost, pravočasno javiti zaupniku, oziroma načelstvu krajne skupine (Zgled: Premestitev v bolniško stanje, odhod k orožni vaji).

28. Bolniška podpora se izplača le, če traja bolezen vsaj tri dni. V tem slučaju se pa računa podpora od prvega dne bolezni naprej. Bolniška podpora se more, če je potrebno, sprejemati ves čas podporne dobe.

29. Če je dobil kak član v dobi 52 tednov popolno bolniško podporo, do katere mu gre pravica, od dne, ko je sprejel zad-

nje izplačilo, nima skozi 52 tednov pravice do nje.

30. Da dobi član izplačano podporo, se mora izkazati s člansko knjižico in bolniškim listom. Sprejem podpore mora prejemalec v članski knjižici potrditi.

31. Člani, ki so nad osem tednov s svojimi prispevki na dolgu, izgube, izvemši slučajev bolezni, pravico do podpore. Če povrnejo zamujene prispevke, se postopa z njimi kot z novimi člani. (§ 5. Zveznih pravil.)

32. Pri izplačilu prvega obroka podpore, se morajo odtegniti morebitni zaostali tedenski prispevki. Morebitni zapadli tedenski prispevki se morajo vselej odtegniti od podpore.

33. Če je kak član dlje v bolniškem stanju, kolikor časa traja podpora, je član odvezan od plačevanja prispevkov in tudi uživanja pravic. Člani, ki še niso dosegli pravic do podpore, se odvežejo pri dlje kakor štiri tedne trajajoči bolezni vsakega prispevanja in tudi od uživanja pravic. Če prične član zopet plačevati prispevke, se v slučaju, da namerava zahtevati pravic, ne sme uračunati v čakalno dobo čas, v katerem je bil odvezan prispevanju.

34. Člani lahko plačujejo prispevke naprej, ko preneha izplačevanje podpor, da se ne prekine čakalna doba. Če jim to ni trajno mogoče, se sme naprositi načelstvo krajne skupine, da dovoli rok za vplačevanje prispevkov. Načelstvo krajne skupine naj predloži prošnjo Zvezinemu načelstvu, ki o prošnji odločuje. Če se kakemu članu dovoli obrok za vplačevanje prispevkov, mora, ko poteče rok, toliko časa vplačevati vsaki teden vsaj dva tedenska prispevka, dokler ne vplača vseh zaostalih prispevkov.

35. Člani, ki so vpoklicani v aktivno vojaško službo, nimajo medtem časom nobenih dolžnosti in tudi nobenih pravic. Če se vrne član po opravljeni službeni dolžnosti v prejšnje razmerje k Zvezi, se mora v štirih tednih prijaviti pri bližnji skupini, da ga zopet uvrste.

36. Izplačevanje mrtvaških podpor se mora priložiti župnijsko spričevalo o smrti dotičnega člana in se mora članska knjižica odvzeti in poslati centrali. Sprejem mrtvaščine naj potrdi prejemnik v članski knjižici. Če se mrtvaščina ne dvigne vsaj dva meseca po smrti člana, ugasne pravica do nje.

37. Sledeči podporni red, ki velja od 1. majnika 1918, morajo izvesti načelstva krajnih skupin.

Dunaj, 20. aprila 1918.

Za Zvezino načelstvo:
Franc Ullreich, načelnik.

Gratis tobak tobačnemu delavstvu.

Leta in leta smo moledovali in prosili, naj se dovoljuje gratis tobak moškemu delavstvu tobačnih tvornic. Dosegli nismo ničesar. V odgovoru, ki ga je izdalo glavno ravnateljstvo meseca decembra 1907 na spomenice delavstva c. kr. tobačnih tvornic, se je odklonila želja po oddaji tobačnih fabrikatov moškemu delavstvu za lastno ceno z odgovorom:

»Oddaja fabrikatov za lastno ceno ni združljiva z načeli tobačnega monopola.«

Odgovor seveda ni bil tak, ki bi mogel držati. Ponovili smo zato svojo zahtevano zahtevo in rekli, naj dajo gratis (zastonj) tobak, da se ne bodo kršila načela tobačnega monopola.

Od takrat je preteklo nad 10 let. Prišla je vojska, ki nas je »osrečila« s pomanjkanjem tobaka. Doživeli smo pripetljaje, ki jim pač ni enakih, da so delali delavci celi dan posredno ali neposredno s predelavanjem tobaka, a sami so bili izključeni od dobivanja tobaka. Zvečer nisi v nobeni trafiki ničesar več dobil; tobačni delavec je moral gledati druge, kako so kadili. Med prebivalstvom je bilo seveda splošno razširjeno mnenje, da vsaj tobačni delavci ne morejo čutiti pomanjkanja tobaka, ker so itak preskrbljeni z njim. A preskrbljeni niso bili in zdaj so šele končali to nevzdržljivo stanje.

Finančno ministrstvo je pripoznalo na predlog generalne direkcije z odlokom, ki velja nazaj do 1. aprila 1918, da dobe vsi stalni in nestalni moški uslužbenci tobačne režije gratis tobak v vrednosti mesečnih 10 kron. Tobakna pristojbina gre za isto dobo, za katero dobiva delavec svojo plačo, oziroma bolniško podporo. Tobakni pristojbini zapade zadnji dan tedna v mesecu. Pravica do dobave tobačne pristojbine se prične pristopim delavcem bodoči mesec in ugasne na koncu tistega meseca, ko zapusti delo. Če prostovoljno ali kazensko delo preneha, ugasne dobavna pravica precej. Vrednost gratis tobaka se zaračuna po prodajalni ceni. Dobava se omejuje na sledeče vrste:

Smotke: »Virginier«, »Portorico«, »Cigarillos«, »Mešane inozemske«.

Svalčice: »Damen«, »Sport«, »Ogrske«.

Svalčni tobak: »Fini Hercegovinec«, »Najfinejši ogrski svalčni tobak«.

Duhan: »Knaster«, »Podeželni tobak«.

Drugi fabrikati, Ainitotobak in eksportni fabrikati se ne smejo dajati za gratis tobak. Upravičeni delavec, če je na dopustu ali ako je bolan, naznani svoje želje po tobaku svojemu neposrednemu predstojniku, uradniku pismeno ali pa po kaki v tvornici zaposleni posredovalni osebi. Naknadna dobava je mogoča v važnih slučajih: n. pr. v slučajih bolezni, a med računskim četrtletjem. Gratis tobak se razdeljuje po končanem delu in po končani vizitaciji. Gratis fabrikatov ne smejo jemati delavci v tvornico in se morajo v smislu delovnega reda dati spraviti pri vstopu v tvornico. Če se pri vizitaciji dobi pri delavcu tobačni fabrikat, se ne bo pripoznal izgovor, da gre za gratis tobak.

Zahteve državnih nastavljenec.

Zveza nepolitičnih avstrijskih društev je sklicala 10. junija na shod organizacije državnih uslužbencev, da dobe priliko in obrazlože svoje želje vladi, predno poteče doba draginjskih doklad. Na shod, ki je zboroval v gostilni »beim Grünen Tor« na Lerchenfelderstrasse, so poslale svoje delegate vse kategorije državnih nastavljenec. Ker so dohajale brzojavke iz vseh kronovin, ki so pritrjevale tam sklepajo-

čim sklepom, shod ni zastopal samo Dunajčanov, marveč vse avstrijske državne nastavljenec.

Določil se je sledeči spored! Zahteve državnih nastavljenec in odgoditev parlamenta! Govorniki so bili: državni poslanec dr. Henrik Mataja, občinski svetovalec Franc Ullreich, načelnik Franc Haider in predsednik »Zveze« Leopold Doppler. Velika dvorana pri »Grünen Tor« je bila do zadnjega kotička nabito polna.

Predsednik Doppler je otvoril zborovanje in naglašal, da so se zbrali tovariši v silno resni uri in se jim za to zahvaljuje, ker so prišli v tako velikem številu na shod. Poleg poročevalca je pozdravil predsednika državnega društva poštarjev Jakla, zveze poštnih uslužbencev Jonata, društva penzionistov Mecoha in zastopnike raznih stanovskih skupin in zastopnike časopisja. Prebral je na to pritrjevalne izjave, ki jih je veliko došlo in je pribil, da ne gre več za manifestacijo Dunajčanov, marveč za manifestacijo državnih uslužbencev v Avstriji.

Predno se je pričela razprava o dnevnem redu, je naznanil poslanec dr. Mataja:

Dnevno časopisje je zadnje čase pisalo, da se bodo zvišale draginjske doklade državnih uslužbencev; poročila so si sicer nasprotovala, a pribiti mora, da je zavzelo finančno ministrstvo nasproti zahtevanemu povišanju odklonjevalno stališče. Finančni minister priznava le nekako »vzravnavanje trdot« upoštevajoč višje število otrok in v skupnem gospodinjstvu neoženjenih državnih nastavljenec živeti neoženjenih sorodnikov. Ministrsko predsedstvo se pa ni strinjalo s tem stališčem in hvaležni moramo biti tudi predsedniku odseka državnih nastavljenec poslancu baronu D'Elvertu, ki je precej nastopil proti načrtom finančnega ministra. Vprašanje o draginjskih dokladah še ni rešeno, a se bo kmalu odločilo. Govornik pozdravlja, ker ravno v sedanjosti dobi polaga shod svoj glas na tehtnico. Neobhodno potrebno je, da se pripoznajo zahtevani poviški draginjskih doklad. Za svojo osebo je konservativni poslanec, ni radikalec, a vlado mora opozarjati na njeno dolžnost, ker ne more prevzemati nobene odgovornosti za to, kar se lahko zgodi. (Viharno, dolgotrajno pritrjevanje.)

Sledil je prvi govor, ki ga je govoril predsednik Poppler, ki je izvajal:

V mirnih časih je bil položaj državnih uslužbencev potreben izboljšanja, a v vojnem času ni položaj več vzdržljiv. Neobhodno je zdaj potrebna zadostna pomožna akcija. Zahtevamo, naj se postavno uredi dohodki in sicer tako aktivitetne doklade, kakor tudi plače in pokojnine. Urediti se morajo tudi stanovske razmere pomožnih slug in cestarjev, kakor tudi drugih kategorij državnih nastavljenec. Ker vemo, da predlagani predlogi ne morejo postati postava v zasedanju, ki ne bo po priliki dolgo, bi se začasno zadovoljevali s pripomočkom v obliki povišane draginjske doklade, ki jo moramo tim nujnejše zahtevati, ker vlada še ni ničesar ukrenila, da se to vprašanje reši. Govornik se je pečal na to z raznimi trdotami dotičnih določb o draginjskih dokladah in je zahteval, naj se z ozirom na nečuvstvo visoke cene živil in vseh potrebščin povišajo za 100 odstotkov. Razvoj cen v tej smeri je gospodinj-

stvo državnih nastavljenec pod vsako mero znižal in ni več mogoče z dosedanjimi plačami shajati.

Država in njeni nastavljenec.

Nasproti državi izpolnjujemo zvesto svoje dolžnosti. Država je nasproti nam dolžna, da skrbi, da moremo kot njeni uslužbenci živeti in se stanu primerno oblačiti. Razmerje državnih uslužbencev nasproti državi ni samo delovno ali službeno razmerje, marveč razmerje zvestobe. Korist države zahteva, da moramo delati, ker je službena sposobnost nastavljenec vojna zahteva. Če tudi pripadamo le med male nastavljenec, le država ne more pogrešati naše službe, ako nas tudi smatrajo za sitno zlo, nas ne morejo pogrešati. Država se mora vojskovati, ker so ji usili-li vojsko. Nositi mora stroške vojske in je le logično, da pokriva tudi bremena, ki jih nalaga vojska nam in ki jih ne moremo z lastnimi sredstvi zmagovati. Zadovoljni bi bili, če bi nam dali živil in potrebščin za količnik sprejemljive cene. Če to ni mogoče, nam morajo dati potrebnega denarja, da si sami nabavimo, kar potrebujemo.

Za vpoklicanje parlamenta.

Neobhodno potrebno je, da se že enkrat uredi razmere plač in dnin, a da se če. Ko so vladali s § 14., so se brez parlamenta, o katerem zahtevamo, da se skliče. Ko so vladali s § 14., da so se brez parlamenta le malo ozirali na želje državnih uslužbencev. Zato zahtevamo, naj se skliče parlament, ker toliko časa, dokler ostane zaprt, ne moremo upati, da postanejo postava zadeve, ki tičejo nas. Ob enem z zahtevo po parlamentu združujemo tudi zahtevo po popolni postavni ureditvi plač, dnin in pokojnin cestarjev, kakor tudi, da se morajo ozirati na delavstvo državnih obratov in povišati od 1. julija 1918 za 100 odstotkov draginjske doklade. (Viharno, dolgotrajno pritrjevanje.)

Za državne delavce.

Za organizacijo državnih delavcev je govoril nato občinski svetovalec Ullreich govor, v katerem je izvajal med drugim:

Postava o ponudbi in o vprašanju po delu se je povsod uveljavila; uveljavila se je tudi v delavnih razmerah zasebne industrije, le med državnimi nastavljenec ne. Če slišimo danes tolikokrat besedo, da »denar ne igra nobene vloge, samo da se kaj dobi«, ta beseda ne velja državnim nastavljenec. Denar res ne igra nobene vloge pri tistem, ki ga ima. V nikalnem smislu pa je važen tudi za državne delavce, ki ga nimajo in igra že zato vlogo pri njih. Če moraš plačati za kilo masti več, kolikor celi teden zaslužiš, to pač dovolj označuje položaj, v kakršnem se nahaja delavstvo. Preobilico bankovcev, čez katero se toliko toži, pozna delavstvo po pripovedovanju in po visokih cenah, ki jih mora plačevati za vse reči. Državno delavstvo pozna le trajno pomanjkanje bankovcev. Plačilne razmere tobačnih delavcev so nevzdržljive. Brez draginjskih doklad znaša plača na Dunaju povprečno 25 do 35 kron mesečno. Te in letno povišanje 30 vin. po službenih starostnih dokladah (medklici: Čujte! Čujte!) se morajo nujno izboljšati, posebno še za to, ker so na deželi še nižje. V državni ti-

K 51.226.80